

Diarienummer: 0087/17

Handläggare: Berndt Sundström
Tel: 031-368 54 58
E-post: berndt.sundstrom@gshab.goteborg.se

Uppföljningsrapport 3 2017 samt månadsrapport oktober för Göteborgs Stadshus AB

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Godkänna upprättat förslag till uppföljningsrapport 3 2017
2. Anteckna informationen om månadsrapport oktober samt finansiella positioner för Göteborgs Stadshus AB
3. Förklara paragrafen över beslutet omedelbart justerad.

Ärendet

Göteborgs Stadshus ska inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt återföra väsentlig information till kommunstyrelsen i syfte att stärka stadens styrning av bolagen. Detta förutsätts ske inom ramen för ordinarie uppföljningsrapporter och främst ta sin utgångspunkt i genomförda ägardialoger.

Förslag till uppföljningsrapport 3 för Göteborgs Stadshus, avseende perioden januari-oktober med helårsprognos, har upprättats, bilaga 1.

Olika Perspektiv

De förslag som lämnas i detta tjänsteutlåtande berör i huvudsak uppföljning av budget samt prognos för helåret via uppföljningsrapport 3 2017 och månadsrapport oktober och bedöms inte medföra några konsekvenser för Barnperspektivet, Jämställdhetsperspektivet, Mångfaldsperspektivet, Miljöperspektivet eller Omvärldsperspektivet.

Bilaga B
Styrelsen 2017-11-27

Bilagor

1. Uppföljningsrapport 3 2017 Göteborgs Stadshus AB
2. Månadsrapport oktober Göteborgs Stadshus AB

Expedieras

1. Kommunstyrelsen

Göteborgs Stadshus AB

Göteborgs
Stad

Uppföljningsrapport 3 2017

Göteborgs Stadshus AB

Göteborgs Stadshus AB

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Resultatredovisning och analys	6
2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling	6
2.1.1 Övergripande för koncernen	6
2.1.2 Per kluster/bolag	8
2.1.2.1 Energi.....	8
2.1.2.2 Bostäder	9
2.1.2.3 Lokaler	9
2.1.2.4 Kollektivtrafik	11
2.1.2.5 Näringsliv.....	11
2.1.2.6 Turism, kultur, evenemang.....	12
2.1.2.7 Hamn.....	13
2.1.2.8 Interna bolag.....	13
2.1.2.9 Regionala bolag	14
2.1.2.10 Boplats Göteborg AB	15
2.2 Utfall och prognos	15
2.2.1 Övergripande för koncernen	15
2.2.2 Per kluster/bolag	17
2.2.2.1 Energi.....	18
2.2.2.2 Bostäder	18
2.2.2.3 Lokaler	19
2.2.2.4 Kollektivtrafik	19
2.2.2.5 Näringsliv.....	20
2.2.2.6 Turism, kultur, evenemang.....	20
2.2.2.7 Hamn.....	21
2.2.2.8 Interna bolag.....	21
2.2.2.9 Regionala bolag	22
2.2.2.10 Boplats Göteborg AB	22
2.3 Utveckling inom personalområdet.....	23
2.3.1 Personalvolym och lönekostnad.....	23
2.3.2 Övrig utveckling inom personalområdet	23
2.4 Investeringar	24
2.4.1 Övergripande för koncernen	24
2.4.2 Per kluster/bolag	24
2.4.2.1 Energi.....	25
2.4.2.2 Bostäder	25

2.4.2.3	<i>Lokaler</i>	25
2.4.2.4	<i>Kollektivtrafik</i>	25
2.4.2.5	<i>Näringsliv</i>	25
2.4.2.6	<i>Turism, kultur, evenemang</i>	25
2.4.2.7	<i>Hamn</i>	25
2.4.2.8	<i>Interna bolag</i>	26
2.4.2.9	<i>Regionala bolag</i>	26
2.4.2.10	<i>Boplats Göteborg AB</i>	26
2.5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	26
2.6	Nyckeltalsredovisning	26
2.7	Nyckeltalsredovisning	27

1 Sammanfattning

Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag utgör grunden för den ägarstyrning som kommunfullmäktige beslutat att gälla från och med 2015-01-01. Göteborgs Stadshus kärnuppdrag är att bidra till att kommunfullmäktiges mål och riktlinjer uppnås genom att *”effektivisera den politiska styrningen”*.

Kommunfullmäktige har uppdragit åt Göteborgs Stadshus att utöva ägarstyrningen genom bland annat årliga ägardialoger med syftet att följa på vilket sätt och i vilken omfattning som bolagen genomför sina uppdrag. Göteborg Stadshus ska stödja bolagen i tolkningen av kommunfullmäktiges beslut och i övrigt utgöra stöd för dotterbolagen i deras uppdrag. Under 2017 har ägardialoger hittills genomförts med Göteborgs Stads Leasing AB (Interna bolag), Förvaltnings AB Framtiden (Bostäder), Higab AB (Lokaler) och Göteborg Energi AB (Energi), Göteborg & Co Kommunintressent AB (Turism, Kultur & Evenemang) och BRG (Näringsliv). Planerade ägardialoger är Göteborgs Spårvägar AB (Kollektivtrafik) 171127 samt Göteborgs Hamn AB (Hamn) 171218.

Göteborgs Stadshus ska också återföra väsentlig information till KF/KS samt ta initiativ till ändrade ägardirektiv, utifrån gjorda iakttagelser. Som ett resultat av genomförda ägardialoger har Göteborgs Stadshus beslutat om handlingsplaner som för kännedom översänts till kommunstyrelsen. Styrelsen har under året överlämnat förslag till nytt ägardirektiv för Göteborgs Stads Leasing AB, Göteborgs Stads Upphandlings AB, BRG samt Göteborg & Company till kommunstyrelsen för beredning inför beslut av kommunfullmäktige.

Göteborgs Stadshus har under året yttrat sig över flera remisser, bland annat ifråga om tillsättande av Näringslivschef, yttrande över Miljö- och klimatnämndens remiss av handlingsplan tillhörande Göteborgs Stads Miljöprogram 2017-2020, Göteborgs Stads plan för jämställdhet, Stadens innovationsprogram, Stadens näringslivsprogram samt yttrande över förslag till riktlinjer för nyttorealiserings avseende digitalisering.

Av ägardirektivet följer att Göteborgs Stadshus bland annat har uppdraget att svara för insatser som höjer styrelsernas generella kompetens. De genomförda styrelseutbildningarna från 2015 till och med mars månad har omfattat 426 förtroendevalda samt tjänstemän. Under hösten 2017 genomfördes ytterligare fyra utbildningstillfällen. Därutöver har en fördjupad utbildning planerats för styrelsernas presidier och som planeras genomföras under våren 2018.

I Göteborgs Stadshus uppdrag ligger även att vara ett direkt operativt/konsultativt stöd inom vissa specialistfunktioner såsom HR, hållbarhet, kommunikation, ekonomi och juridik. Ett stort antal aktiviteter har genomförts inom ramen för styrelsens mål- och inriktningsdokument för 2017. Samordnade och stödjande nätverk inom koncernen är etablerade inom ramen för flera av specialistkompetenserna.

Gothenburg European Office som är en integrerad del av Göteborgs Stadshus AB:s organisation ska, tillsammans med stadens övriga verksamheter skapa nytta för staden och dess invånare samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Filialen har till huvudsaklig uppgift att i Bryssel bedriva omvärlds- och intressebevakning i förhållande till EU genom att löpande bevaka och agera i politiska processer utifrån Göteborgs Stads intressen. Gothenburg European Office agerar som en stödfunktion för staden, ger möjligheter till kontakt med organisationer, institutioner samt personer som arbetar med frågor av vikt för staden i Bryssel.

En del förändringar har skett under året inom personalområdet, just nu (november 2017) består kontoret av tre fasta heltidstjänster, en halvtidstjänst samt en tidsbegränsad projektanställning. Filialchefen har avsagt sitt uppdrag per den 31/12.

Rekrytering av ny filialchef pågår och hanteras av Göteborgs Stadshus. Gothenburg European Offices verksamhet har sedan december 2016 överförs till Göteborgs Stadshus nya filial i Belgien. Bryssel-filialen som är en integrerad del av Göteborgs Stadshus organisation ska, i enlighet med moderbolagets bolagsordning, tillsammans med stadens övriga verksamheter skapa nytta för staden och dess invånare samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Filialen har till huvudsaklig uppgift att i Bryssel bedriva omvärlds- och intressebevakning i förhållande till EU genom att löpande bevaka och agera i politiska processer utifrån Göteborgs Stads intressen. Gothenburg European Office agerar som en stödfunktion för staden, ger möjligheter till kontakt med organisationer, institutioner samt personer som arbetar med frågor av vikt för staden i Bryssel. En del förändringar har skett under året inom personalområdet, just nu (september 2017) består kontoret av tre fasta heltidstjänster (varav en föräldraledighet), en halvtidstjänst samt en tidsbegränsad projektanställning. Filialchefen har avsagt sitt uppdrag per den 31/12. Rekrytering av ny filialchef hanteras av Göteborgs Stadshus.

Under året har ett antal rekryteringsprocesser bedrivits inom koncernen i syfte att antingen rekrytera en VD i väntan på att ordinarie rekryteringsprocess kan genomföras eller att rekrytera ordinarie VD. Processerna är, som dom idag är utformade sådana att Stadshus som koncernmoder saknar roll och möjlighet att påverka en av kärnprocesserna inom moderbolagsrollen. Stadshus ser det som viktigt att förbättringar görs för att skapa en tydlig, sammanhållen och kvalitativ process. Det pågår ett arbete rörande ett politiskt yrkande angående KFs riktlinjer gällande anställning och avveckling av förvaltnings- och bolagschefer. Det är av stor vikt att arbetet med yrkandet tar utgångspunkt i beslutade strukturer och formella ansvar för att på så sätt skapa tydlighet och möjlighet att utkräva ansvar för processens resultat.

Förutsättningarna bedöms goda, för att inom ramen för koncernens totala ekonomi, klara de finansiella åtaganden som finns i förhållande till dotterbolagen samt till ägaren. Göteborgs Stadshus ska enligt ägardirektivet svara för den finansiella samordningen inom koncernen. I detta ligger att verkställa kommunfullmäktiges beslut avseende koncernbidrag till vissa bolag samt lämna förslag om finansiering och skattesamordning. Behovet av uttag från bolagen baseras utöver resultatprognosen på möjligheten till skattesamordning. Den budgeterade utdelningen till kommunen för 2017 är planerad att tas från moderbolaget Göteborgs Stadshus fria egna kapital med upplåning från Kommuninvest. Se vidare i avsnitt 2.2.

2 Resultatredovisning och analys

2.1 Väsentliga händelser och verksamhetens utveckling

Göteborgs Stadshus beslutade 2 maj 2016 om: ”Överföring filial hos AB Gothenburg European Office (GEO) till Göteborgs Stadshus” (dnr: 0044/16). 1 december 2016 genomfördes därmed överföringen av innehållet i AB GEOs filial till Göteborgs Stadshus filial i Bryssel (Göteborg Stadshus AB Belgian Branch).

Beslutet om överföring har haft följande konsekvenser (under 2016 och 2017):

- Göteborgs Stadshus har tagit fullt finansiellt, personellt och juridiskt ansvar för filialen
- Filialen är en integrerad del av Stadshus styrelses ansvar,
- Göteborgs Stadshus samordnar finansiering enligt Kommunstyrelsens uppdrag,
- Bestående av finansiering enligt Kommunstyrelsens uppdrag, separat finansiering från Staden Bolag samt externa parter delfinansiering
- Filialens chef har fortsatt personalansvar för filialens personal samt operativt budgetansvar för den löpande verksamheten
- Kommunstyrelsens uppdrag till filialen fortsatt samordnas av SLK/Internationella Avdelningen med stöd av ”Policy och riktlinjer för internationellt samarbete i Göteborgs Stad”
- Nuvarande filial associerad till GEO AB har avvecklats (2016)
- GEO AB har fusionerat med Göteborgs Stadshus (beslut i februari, genomfört i juli 2017)

Under året har arbetet med att integrera filialen i Göteborgs Stadshus verksamhet och rutiner fortsatt. Det har även framgått att filialen kommer att inkluderas i Göteborgs Stadshus verksamhetsutvecklingsarbete och rutiner och arbetssätt kommer att tydliggöras.

Vid Stadshus ABs styrelsemöte hanterades GEO (Stadshus Bryselfilial) relaterade frågor vid följande möte:

- 6 februari 2017 (fusion GEO AB, Göteborgs Stadshus),
- 20 februari 2017 (integrerad del av Göteborgs Stadshus årsrapport)
- 8 maj 2017 (Attestinstruktion)
- 12 juni 2017 (Årsrapport Omvärlds och Intressebevakning 2016)
- 30 oktober 2017 (Budget 2018 fastställd av styrelsen)

Den 18 december presenteras förslag för handlingsplan intresse och omvärldsbevakning 2018 till Göteborgs Stadshus styrelse.

2.1.1 Övergripande för koncernen

Verksamheterna:

Energi: Koncernen utgör en av de tyngsta aktörerna inom Göteborgs Stad när det gäller omställning till hållbara energi- och transportsystem. Flera satsningar har under året gjorts i den riktningen. Bland annat optimeras driften av koncernens anläggningar ur miljösynpunkt, investeringar görs i laddinfrastruktur och man är aktiv i utvecklingen av ett fossilfritt transportsystem. En fortsatt utveckling av fjärrvärmeaffären är viktig för bolagets framtid och koncernens ekonomiska ställning. En viktig principfråga är här att investering i fjärrkylsystem kan genomföras i enlighet med bolagets strategi.

Bostäder: Behovet av bostäder är stort och Framtidenkoncernen söker vägar för att effektivisera hela processen vad gäller bostadsbyggandet. Detta innebär bland annat att

koncernen samlat sin byggproduktion till ett bolag och aktivt deltar i utvecklingen av stadens plan och byggprocess. Fullmäktiges mål är dock en stor utmaning och ett fortsatt utvecklingsarbete krävs tillsammans med en väl fungerande leverantörsmarknad. Ett annat viktigt uppdrag som koncernen arbetar med är den sociala hållbarheten där man både genom satsningar på bostäder, den fysiska miljön, men även sociala projekt riktade mot individer söker skapa kvalitativa boendemiljöer.

Lokaler: Higabkoncernen arbetar mycket med att skapa förutsättningar för kultur och evenemangsverksamheter men också att i samarbete med Framtidenkoncernen utveckla boendemiljöerna i stadsdelarna. Ett exempel på detta är uppdraget från fullmäktige att utveckla de lokala torgen. Göteborgs Stads Parkerings AB har en viktig uppgift i stadsutvecklingsprojektet. En väsentlig avvikelse har konstaterats i exploateringsprojektet Skeppsbron. Göteborgs Stads Parkerings AB har i sin styrelse besluta om avvikelsen är av den omfattningen att frågan om projektets framtid bedöms behöva lyftas till fullmäktige för ställningstagande. Frågan har passerat Göteborgs Stadshus styrelse och skickats till fullmäktige för ställningstagande.

Kollektivtrafik: Resandeutvecklingen följer plan både vad gäller spårvagnstrafiken som busstrafiken. Revision pågår av spårvagn M32 och skall vara färdig 2019. Projektet M33 pågår och innebär sammantaget 100 nya spårvagnar till staden. En kritisk faktor är byggandet av en ny spårvagnsdepå på Ringön. Den behöver vara klar i samband med att de nya spårvagnarna börjar levereras. Här är det av avgörande betydelse att arbetet med förhandlingarna med Västtrafik ges hög prioritet och att dessa genomförs med stor insyn och påverkan från Spårvägen.

Näringsliv: Fortsatt stort intresse att investera i Göteborgsregionen och BRG har deltagit i 12 nya etableringar under första halvåret. Mest uppmärksamhet har etableringen av Geelys Innovationscenter på Lindholmen fått. Samtidigt fortsätter arbetet med att utveckla företagsklimatet, men det har ännu inte nått uppsatta mål.

Turism, Kultur & Evenemang: I juli fusionerades Göteborg & Co Träffpunkt AB och Göteborg & Co Kommunintressent AB. Göteborg & Co Träffpunkt AB blev moderbolag i koncernen och är namnändrat till Göteborg & Co AB.

Första halvåret 2017 visar på en fortsatt god tillströmning av besökare till destinationen med en ökning på 3%, av kommersiella gästnätter. Det intensiva arbetet med att utarbeta Besöksnäringens långsiktiga målbild mot 2030, i ett program, och destinationens samt bolagets affärsplaner 2018-2020 är i slutfaserna. Beslut förväntas under vintern.

Koncernmodern Göteborgs Stadshus kommer att genomföra en granskning av EM i Ridsport. Granskningen bedöms vara genomförd till månadsskiftet februari/mars 2018.

Konkurrensverkets genomlysning av finansieringsmodellen för Göteborg & Co återkom med ett negativt beslut, vilket Göteborgs Stad valt att överklaga. Överklagandeprocessen fortgår.

Hamn: Hamnens godsutveckling utvecklas i olika riktningar för olika segment. RoRo trafiken och hanteringen av nya bilar utvecklas starkt och fortsätter den positiva utvecklingen från 2016. Containervolymnerna, minskade med 22 %.

Konflikten mellan Hamnarbetarförbundet och APMT har skapat frustration för framförallt kunder inom containersegmentet. Bolagets bedömning är att konflikten har åsamkat näringslivet stora skador.

Projektet med farledfördjupningen är utpekad som en "brist" i trafikverkets förslag till nationell plan. Nu pågår ett arbete för att komma till en finansieringsdiskussion för att möjliggöra att farleden kommer med i den plan som riksdagen ska besluta om under

våren 2018. Göteborgs Hamn utgör en av remissinstanserna avseende den nationella planen. Styrelsen arbetar med ett remissvar som skall vara insänt månadsskiftet november/december.

Interna bolag: Under 2017 syns positiva effekter av de stora förändringar som genomförts inom de interna bolagen de senaste åren. Fusionen mellan AB Gothenburg European Office AB och Göteborgs Stadshus är nu genomförd och rapportering sker inom Göteborgs Stadshus ordinarie rapportering. Trots att Göteborgs Stads Leasing AB (GSLAB) varit utsatt för en stark turbulens under året levererar bolaget goda operativa resultat och ser klara synergieffekter från sammangåendet mellan Gatubolaget och Kommunleasing.

Verksamheten i Försäkrings AB Göta Lejon löper enligt plan.

Regionala bolag: I december 2016 beslutade Nämnden för Kretslopp och vatten om direkttilldelning av insamling av hushållsavfall till Renova AB för områdena Centrum, Hisingen och Södra skärgården med start april 2018. Dessutom beslutades att direkttilldela funktionsentreprenaderna mobil sopsug, farligt avfall och slam. För att klara uppdraget pågår en omfördelning av resurser mellan Renova AB (från ägarkommunerna direkttilldelad verksamhet) och Renova Miljö AB (konkurrensutsatt logistik- och avfallsbehandlingsverksamhet) i ett särskilt projekt. Renova förbereder i nuläget ansökningar om ändringstillstånd för Sävenäs, Fläskebo och Marieholm.

För Gryaab är projekt för investeringar i utökad kapacitet för kväverening nu i slutfasen och anläggningen körs i provdrift sedan april 2017. Projektet bedöms vara framgångsrikt med få oväntade händelser och anläggningen förväntas uppfylla de krav och mål som sattes upp. Sedan en tid har förutsättningar utretts för ett nytt miljötillstånd för verksamheten och ansökan om nytt miljötillstånd är inlämnad. Utfallet i form av krav på verksamheten kommer i mycket hög grad att styra storleken på de investeringar som kan komma att bli nödvändiga. I nuläget pågår ett arbete i syfte att utöka ägarkretsen i Gryaab med Bollebygd kommun.

Verksamheten i Grefab löper enligt plan.

Boplats: I oktober beslutade kommunstyrelsen att godkänna stadsledningskontorets utredning om bolagets framtida inriktning. Beslutet innebär bland annat att staden, genom Göteborgs Stadshus, blir ensam ägare av bolaget och att kötiden ska vara avgörande för samtliga bostäder som förmedlas via Boplats. I nästa steg behandlas frågan i fullmäktige.

2.1.2 Per kluster/bolag

2.1.2.1 Energi

Från och med november har styrelsen utsett en tillförordnad VD under tiden rekrytering av ny VD pågår. Som tillförordnad VD har Alf Engqvist utsetts och Alf har under de senaste två åren varit chef för distributionsverksamheten och suttit i koncernledningen.

Inom elnätverksamheten genomförs i nuläget nedgrävningar av de ledningar som fortfarande inte ligger i mark. 94 % av elnätet ligger nedgrävt i marken sedan tidigare och genom den pågående markförläggningen ökar leveranssäkerhet och personsäkerhet. Åtgärden bedöms uppgå till ca 250 mnkr de kommande åren.

För andra gången på ett halvår vinner EU-projektet CELSIUS som leds av Göteborg Energi och Göteborgs Stad ett internationellt klimatpris. Nu belönas fjärrvärmeanslutningen av passagerarfärjan Stena Danica och tidigare i år tilldelades projektet EU Sustainable Energy Award 2017 – public sector. Göteborg Energi deltar

också i flera andra projekt och samarbeten som på sikt utvecklar t ex batterier, solceller och ackumulator samt hållbara lösningar för städer. Samarbeten är etablerade med fastighetsbolag och BRF-föreningar.

Den 1 december kommer större delen av verksamheten i Sörred Energi AB:s elnät att överlåtas. Ett mindre antal anslutningar tas över av Göteborg Energi Elnät AB. Överlåtelsen har tidigare godkänts av kommunfullmäktige.

Göteborg Energi och SKF har avtalat om installation av totalt 34 laddstolpar med 68 laddpunkter för elbilar inom SKF:s område. Merparten är avsedda för anställda men kunder och besökare kommer också att ges möjlighet till anslutning.

Arbetet med att etablera en exitstrategi för GoBiGas fortgår enligt plan med kontakter bland annat med Energimyndigheten.

2.1.2.2 *Bostäder*

Under 2017 beräknar Framtidenkoncernen att färdigställa drygt 306 nya bostäder. Av dessa är 149 st hyresrätter, 19 st konverteringar/delade bostäder samt 138 st BRF/Egnahem. Hyresrätter i produktion uppgår till 584 st. I syfte att skapa rutiner för en mer effektiv stadsutvecklingsprocess pågår en samverkan mellan bolaget och stadens planerande förvaltningar (fastighetskontoret, trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret).

Framtidenkoncernen har just nu en pågående förhandling med Victoria Park AB gällande en affär som berör Rannebergen och Lövgärdet. Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden tog beslut att genomföra affären den 26 oktober villkorat ett beslut i KF. Detta har rönt stor uppmärksamhet i media och hyresgästerna agerar genom hyresgästföreningen.

Framtiden har antagit en koncerngemensam handlingsplan för arbetsmiljö, trygghet och säkerhet. Moderbolaget har fått i uppdrag att samordna koncerngemensamma funktioner inom tre områden; HR, IT och upphandling. Arbetet startar under hösten 2017.

Koncernen har dessutom beslutat att genomföra en koncerngemensam hyresförhandling gällande hyrorna för 2018. Förhandlingen startade i september 2017.

I början av november invigdes Framtidens Fastighetslabb i Tynnered, vilket är en satsning för att visa och prova på olika fastighetsyrken genom spel, film och verkliga tester för barn och unga i grundskolan.

Den 26 oktober sa VD och koncernchef för Framtidenkoncernen upp sig på egen begäran och lämnade sina uppdrag omedelbart. Vid samma datum utsågs tidigare VD för Byggutveckling till tf VD och koncernchef för Framtidenkoncernen. Tf VD för Byggutveckling utsågs inom den egna organisationen. Under oktober informerade VD för Poseidon att han lämnar sitt uppdrag den 30 juni 2018.

2.1.2.3 *Lokaler*

Higab AB

Rekryteringen av vd har dragit ut på tiden och pågår fortfarande.

Higab fick i samband med årsstämman ett nytt ägardirektiv, vilket framförallt tydliggör Higabs roll som moderbolag i lokalkoncernen, exempelvis inom samordning och renodling. De arbeten som pågår inom koncernen är renodling av fastighetsbestånd enligt separat uppdrag från KF. Higab har under hösten fört diskussioner med dotterbolagen om deras respektive ägardirektiv. Ambitionen är att de nya ägardirektiven ska fastställas av fullmäktige så att dem kan antas på respektive bolagsstämma år 2018.

Under januari förvärvades Sjöfartsmuseet. Beslut att genomföra utbyggnad och

utveckling av museilokalerna togs i Higabs styrelse före sommaren.

På grund av att det projekterade underlaget visat sig vara bristfälligt har entreprenadkostnaderna för om- och tillbyggnaden av Scandinavium blivit dyrare än beräknat.

Arbetet att i samverkan med SLK ta fram förslag på en särskild modell för hyressättning för föreningar och kulturverksamheter pågår och beräknas vara klart under slutet av 2017.

Förvaltnings AB GöteborgsLokaler

Hösten har för GöteborgsLokaler präglats av två separata utvecklingar. Dels har bolagets särskilda uppdrag från KF i budget 2017, att rusta upp de lokala torgen, inneburit och innebär fortlöpande en stor och viktig insats för utvecklingen av torgen. 30 separata projekt pågår på 20 torg runt om i staden. Arbetet innebär inte bara en positiv utveckling för torgen utan även en viktig men omfattande arbetsinsats för GöteborgsLokalers personal.

Den andra händelse som påverkat hösten är mindre positiv. Social oro och gängrelaterat våld påverkar vissa områden negativt. Händelserna i Bergsjön centrum, där två ordningsvakter misshandlades, innebar skyddsstopp för ordningsvakterna och ökad otrygghet i ett redan otryggt område. Det krävs stora insatser från alla parter, inte minst stadsdelen, för att komma åt problemen.

Göteborgs Stads Parkerings AB

Förändrade förutsättningar kring byggnationen av parkeringsanläggningen på Skeppsbron tillsammans med flera osäkerhetsfaktorer gör att riskerna med ekonomiska konsekvenser är mycket svårbedömda. Styrelsen anser frågan vara av principiell beskaffenhet och har hemställt den till KF.

Det pågår ett omfattande arbete med att finna ersättningsplatser för att säkerställa tillgängligheten till staden under byggtiden för stadens stora infrastruktur- och exploateringsprojekt, då många parkeringsplatser försvinner. Den stundande byggstarten av Västlänken har en stor påverkan och Trafikverket är ansvariga för att ersätta de platser som försvinner. Med anledning av att förhandlingarna med Trafikverket drar ut på tiden har bolaget beslutat att gå in och påbörja bygglovsansökningarna. Detta efter att ha gjort bedömningen att de negativa effekterna av att inte få färdigställt ersättningsplatser i tid är större än risken att inte erhålla fullständig ekonomisk ersättning från Trafikverket.

Älvstranden Utveckling AB

Utifrån diskussioner som förts kring villkoren i det intentionsavtal som styrelsen beslutade om den 21 december 2016 med Förvaltnings AB Framtiden, avseende byggrätter på Skeppsbron, har bolagets auktoriserade revisor på PwC flaggat för en eventuell Erinran (ABL 9:39). Styrelsen beslutade med anledning av detta att kalla till ett extra styrelsesammanträde för att få fördjupad information från revisorn samt att ge vd i uppdrag att informera moderbolaget Higab AB och koncernmoderbolaget Göteborgs Stadshus AB om pågående revision. Frågan kommer att tas upp som beslutsärende vid styrelsemötet 24 november.

Styrelsen har godkänt försäljning av aktierna i fem aktiebolag. Frågan går vidare upp för beslut i styrelserna för Higab, Stadshus samt i KF. Tre markanvisningar har gjorts under året gällande Skeppsbron och Lindholmen. Detaljplan för Masthuggskajen ska upp för godkännande i byggnadsnämnden i slutet av året. Styrelsen har även beslutat att bolaget kommer att delta i BRGs satsning på att marknadsföra regionen vid den internationella fastighetsmässan i Cannes, Mipim, 2018.

2.1.2.4 Kollektivtrafik

För spårvagnstrafiken rapporteras antal utförda turer ligga i nivå med fastställda mål. Tillgängligheten är något bättre än föregående år och beror främst på tillgänglighet till M32-vagnar. Under 2016 och framåt har situationen förbättrats genom att Göteborgs Spårvägar AB (GSAB) fick ett väsentligt större ansvar för vagnarna än jämfört med tidigare och tillgängligheten har därefter förbättrats vilket också medfört att utbudet av vagnar i omlopp kunnat ökas. Under året har GSAB, på uppdrag av Trafikkontoret, upphandlat revision av M32-vagnarna och samtliga vagnar ska vara åtgärdade till 2019.

Resandet är 3,1 % högre per oktober 2017 än jämfört med samma period föregående år och målsättningen att resandet ska öka 1,4 % för hela året bedöms kunna uppnås.

Projekt M33 pågår och omfattar totalt 100 spårvagnar med ett första avrop om 40 stycken. De första vagnarna beräknas anlända till Göteborg kvartal 2 2019 och leverans av samtliga 40 vagnar beräknas vara avslutad vid halvårsskiftet 2021. En verksamhetskritisk förutsättning för M33-projektet och utökad trafik utgörs av att färdigställandet av ett uppställningsområde (2019) och depå på Ringön (2022) inte blir ytterligare fördröjt.

Busstrafiken uppnår också mål för antal utförda turer och även punktligheten uppfyller satta mål. Jämfört med föregående år ökar antalet olyckor. Det är vägtrafikolyckor, påkörning av föremål samt mindre allvarliga personolyckor som ökat och som anledning framförs de många omläggningarna med vägarbeten. Resandeutvecklingen är fortsatt positiv har per oktober ökat med 1,7 %. Målsättningen för hela året är en ökning med 3,0 %.

Flera enheter inom GS Trafikantservice har fortsatt god ingång på beställningar från Västtrafik. På enheten Trafikledning – Nils Ericssons terminalen pågår kartläggning av hur verksamheten ska bedrivas vid flytt till nya lokaler på Åkareplatsen.

Sedan tidigare har rapporterats att avtalet för Trafikservicetjänster har av Västtrafik upphandlats för en ny avtalsperiod och har tilldelats GS Trafikantservice för en ny avtalsperiod från och med 2018. Avtalet har tidigare innehafts av bolaget för perioden 2013 – 2017. I samband med nytecknande av avtalet har Västtrafik över vissa samordningstjänster för att i fortsättningen bedriva dessa i egen regi.

Inom område Banteknik ansvaras huvudsakligen för funktionsavtalet med Trafikkontoret (drift och underhåll av stadens spårvagnsanläggning) samt diverse tillägsarbeten. Samverkan och framförhållning i relationen med Trafikkontoret rapporteras ha förbättrats och därigenom kan resursplaneringen ske effektivare. Genom detta kan också intäkterna ökas i verksamheten.

2.1.2.5 Näringsliv

Fortsatt stark utveckling.

Göteborgsregionens utveckling är fortsatt mycket stark, vilket kan ses i, bland annat, hög real lönesummetillväxt och låg arbetslöshet. Viss överhettning på bostads- och lokalmarknaden kvarstår och det är fortfarande stora utmaningar med kompetensförsörjning inom vissa sektorer.

Den utdragna konflikten i hamnen skapar fortsatt allvarliga konsekvenser för näringslivet.

Det är ett stort intresse att investera i Göteborgsregionen och BRG har deltagit i 16 nya etableringar under året. Mest uppmärksamhet har etableringen av Geelys

Innovationscenter på Lindholmen fått. För att fortsatt öka intresset att investera i Göteborg har även investingothenburg.com lanserats.

Samtidigt fortsätter arbetet med att utveckla företagsklimatet, men det har ännu inte nått uppsatta mål.

Arbetet med att utveckla entreprenörskapet fortgår och under oktober öppnade entreprenörskvarteret i Gamlestad, under namnet Yesbox. Tillväxtverket finansierar även uppväxling av Business Center Vårväderstorget.

Kommunikationsarbetet fortsätter utvecklas, under året har Green Gothenburg tagit emot 34 internationella delegationer.

Ur ett strategiskt utvecklingsperspektiv arbetar BRG vidare med det näringslivsstrategiska programmet, fördjupad kompetensförsörjningsplan samt regional samordning.

Inom minoritetsägda bolag är det en fortsatt god utveckling. Johanneberg Science Park har lyckats väl i sina ansökningar till EU, med två större projekt under uppstart, Lindholmen Science Park fortsätter att växa med flera intressanta etableringar och Sahlgrenska Science Park växer kraftigt.

2.1.2.6 Turism, kultur, evenemang

Stabil utveckling inom turism och besöksnäring.

Första nio månaderna 2017 visar på en stabil tillströmning av besökare till destinationen med en ökning på 3%, av kommersiella gästnätter, jämfört med föregående år.

Fortsatt hög beläggning på hotell och vandrarhem, visar att tidigare identifierat behov av nya hotell kvarstår.

Under oktober beslutade kommunfullmäktige om ny bolagsordning och nytt ägardirektiv för moderbolaget, som från och med nu även heter Göteborg & Co AB. Det nya ägardirektivet förtydligar Göteborg & Cos roll och ansvar både som ägarbolag och inom destinationsutveckling.

Det slutliga projektresultatet för FEI Longines EM i Ridsport är ännu inte klart, men tidigare bedömning på en förlust av 55 mkr, exkl. eventuella återställningskostnader för Hedens konstgräsplaner, kvarstår. Den kontrollbalansräkning Got Events styrelse beslutade genomföra per sista september visade att halva aktiekapitalet inte var förbrukat, vilket innebär att styrelsen inte kallat på extra bolagsstämma. Styrelsen har även lämnat frågan om ekonomiskt tillskott med anledning av den uppkomna situationen till ägaren. En oberoende utredning tillsätts av Göteborgs Stadshus AB för att besvara utestående frågor.

Utöver EM i Ridsport rapporterar Got Event god beläggning på samtliga arenor.

Göteborgs Stadsteater har börjat spelåret 2017/18 mycket positivt med beläggning på över 90% och ett positivt finansiellt resultat.

Lisebergs finansiella resultat är i paritet med budget, med något färre gäster än planerat under sommarsäsongen men med en mycket bra Halloween. Jubileumsprojektets arbete fortgår enligt plan.

I uppföljningen av särskilda uppdrag rapporterar Göteborg & Co om planeringen kring Göteborgs 400-årsjubileum 2021. Det finns risk att flera av de symbolprojekt som planeras kommer att försenas, vilket innebär att fokusåren 2018–20 får en mer central funktion. Stadsledningskontoret utarbetar ett särskilt tjänsteutlåtande kring den uppkomna situationen.

Konkurrensverkets genomlysning av finansieringsmodellen för Göteborg Co återkom med ett negativt beslut, vilket Göteborgs Stad valt att överklaga.

2.1.2.7 *Hamn*

Hamnens godsutveckling under första, andra och tredje kvartalet har utvecklats i olika riktningar för olika segment. RoRo trafiken och hanteringen av nya bilar utvecklas starkt och fortsätter den positiva utvecklingen från 2016. Hanteringen av olja och energiprodukter följer föregående års volymer.

Containervolymer, antalet containers uttryckt i 20-fotscontainers (teu) minskade 23% till 469 000 teu under perioden januari-september. Under det tredje kvartalet är nedgången 28% trots att det under denna period inte har legat något varsel eller formell konflikt. Enligt Göteborgs Hamn är marknaden uppenbarligen tveksam till att snabbt återföra containerflöden till Göteborg. De låga volymerna har lett till att APMT har reducerat öppettiderna för både lastbilar och tåg.

Till följd av volymminskningen har även järnvägsvolymer, mätt som fraktade containers på järnväg, minskat med 29% till 201 000 teu under perioden januari-september. Nedgången är i nivå med volymtappet för APMT och förstärks av att Green Cargos anläggning i centrum lagts ned och godsvolymer flyttat till andra omlastningsterminaler i anslutning till hamnen och sedan fraktas med lastbil till APMT.

Farledsfördjupningen är utpekad som en "brist" i trafikverkets förslag till nationell plan. Bolaget hade hoppats på att bli ett utpekad namngivet objekt. Nu pågår ett arbete för att komma till en finansieringsdiskussion med staten för att möjliggöra att farleden kommer med i den plan som riksdagen ska besluta om under våren 2018. För att anpassa hamnens farledsstrukturer till att passa med statens finansieringsprinciper har bolaget lämnat in ett ändringsförslag över farledsgränser till sjöfartsverket. Ett aktivt påtryckningsarbete för farledsfördjupningen pågår på alla plan och bolaget kommer att lämna in ett remissvar i slutet av november.

2.1.2.8 *Interna bolag*

God operativ leverans.

Under 2017 syns positiva effekter av de stora förändringar som genomförts inom de interna bolagen de senaste åren. Fusionen av Gothenburg European Office AB till Stadshus AB är nu genomförd och rapportering sker inom Stadshus ABs ordinarie rapportering. Göteborgs Stads Leasing AB (GSLAB) levererar goda mycket operativa resultat och ser klara synergieffekter från sammangåendet mellan Gatubolaget och Kommunleasing.

Verksamheten inom GSLAB har stabiliserats efter en turbulent start på 2017, relaterat till brister i verkstaden och den felaktiga hanteringen av faktureringar inom verksamheten som uppdagats. Externa analyserna kring bristerna är i slutfasen och ny VD beräknas annonseras inom kort. Ett utvecklingsarbete kring bolagets verksamhetsprocesser är nyligen uppstartat av tf. VD, med fokus att tydliggöra verksamhetens flöden och skapa ökad delaktighet hos den egna personalen, inte minst gäller det nyanställda, beträffande styrning, huvudprocesser, delprocesser och stödprocesser i bolaget.

Verksamheten i Försäkrings AB Göta Lejon löper enligt plan med ett något sämre resultat än budgeterat, primärt baserat på en brandskada i Göteborgs Energis anläggning i Ryahamnen. Stort fokus på att fortsätta utveckla det förebyggande skadearbetet samt genomföra relevanta riskbedömningar.

2.1.2.9 Regionala bolag

Koncernen Renova

Styrelserna i Renova AB och Renova Miljö AB har från och med oktober 2017 utsett Anders Åström, f d VD Gryaab, till VD i koncerns bolag.

I december 2016 beslutade Nämnden för Kretslopp och vatten om direkttilldelning av insamling av hushållsavfall till Renova AB för områdena Centrum, Hisingen och Södra skärgården med start april 2018. Dessutom beslutades att direkttilldela funktionsentreprenaderna mobil sopsug, farligt avfall och slam. I juni 2017 tog Stenungsunds kommun beslut om att direkttilldela insamlingsentreprenaden i kommunen till Renova AB. För att klara uppdraget pågår en omfördelning av resurser mellan Renova AB (från ägarkommunerna direkttilldelad verksamhet) och Renova Miljö AB (konkurrensutsatt logistik- och avfallsbehandlingsverksamhet) i ett särskilt projekt. Projektet ska säkra att Renovas organisation kan möta beslutet om direkttilldelning rör såväl samarbetet inom Renovakoncernen som samarbetet med Kretslopp och vatten.

I september genomfördes i enlighet med samarbetsmodellen ”prissamråd” där Renova redovisar såväl efterkalkyler som budget för nästkommande år som grund för prissättning av de tjänster fraktioner som ägarkommunerna direkttilldelar. I prissamrådet tas även utgångspunkt i offentliga upphandlingar av motsvarande tjänster i syfte att få referenser för bedömning av prisläget för olika fraktioner. Ägarkommunernas behandlingspriser för 2018 är nu fastställda och har bedömts som konkurrenskraftiga.

Återvinningsbranschen koncentreras och första halvåret 2017 har kännetecknats av förvärv och sammanslagningar. Framst märks dessa tendenser inom logistikverksamheten.

Renova förbereder i nuläget ansökningar om ändringstillstånd för Sävenäs, Fläskebo och Marieholm. Nu pågår samråd med myndigheter och de närboende som kan påverkas av förändringarna. En tillståndsprocess pågår även för Tagene avfallsanläggning.

Samarbetsformerna mellan ägarkommunerna och Renova på tjänstemannanivå har successivt utvecklats och förbättrats. Från och med 2017 har ägarkommunerna också en särskild pott med pengar för att driva utvecklingsprojekt med Renova. Olika utvecklingsprojekt har genomförts vilka också kan bli föremål för direkttilldelning av ägarkommuner som önskar detta. Text har försök genomförts med mobila återvinningscentraler.

I Göteborg pågår försök med fastighetsnära insamling av återvinningsmaterial i två villaområden. Försöken görs i syfte att utvärdera om insamling i tvåfackskärl ger ökad återvinning. Arbetet bedrivs tillsammans med Kretslopp och Vatten och omfattar ca 800 hushåll.

Gryaab

De ombyggnadsprojekt som har pågått under de senaste åren är i slutfaserna. Provdrift pågår för den anläggningsdel som rör kväverening och utfallet är positivt.

Utbyggnaden av nya driftslokaler är också i slutfasen och inflyttning är genomförd.

Arbetet med att utreda förutsättningar för nytt miljötillstånd är färdigt och ansökan om nytt tillstånd är inlämnad. Utfallet i form av krav på verksamheten kommer i mycket hög grad att styra storleken på de investeringar som kan komma att bli nödvändiga. Gryaab arbetar tillsammans med Göteborgs Hamn för att säkra mark i anslutning till

befintlig fastighet för eventuell framtida utökad verksamhet.

Projekt för investeringar i utökad kapacitet för kväverening är nu i slutfasen och anläggningen körs i provdrift sedan april 2017. Projektet bedöms vara framgångsrikt med få oväntade händelser och anläggningen förväntas uppfylla de krav och mål som sattes upp.

I nuläget bedöms det som mycket sannolikt att miljökrav i befintligt miljötillstånd inte överskrids.

Grefab

Arbetet fortskrider avseende underhåll och investeringar enligt de planer som upprättats. Diverse utredningar pågår avseende framtida åtgärder.

Ca 95 % av båtplatser, som totalt uppgår till 7 101 stycken, är uthyrda och i dagsläget finns 721 platser att fördela jämfört med 568 vid samma tid föregående år.

Inom miljöområdet rapporteras åtgärder i spolplattor och reningsanläggningar samt åtgärder på bland annat uppställningsplatser.

Inom miljöområdet pågår i samverkan med miljöförvaltningen ombyggnad av dagvattenbrunnar i syfte att förenkla slamsugning vid uppställningsplatser. Fritidsbåtar och användningen av bottenfärg har skapat utmaningar både i och ovan vatten. Tillsammans med miljöförvaltningen har även en information tagits fram i syfte att minska miljöpåverkan från fritidsbåtar.

För närvarande utreder bolaget om det finns eventuellt intresse samt vilka konsekvenser som kan uppstå kopplat till en ökad drift av småbåtshamnar i föreningsform.

2.1.2.10 Boplats Göteborg AB

Antalet lägenheter som annonserats på Boplats Göteborg under perioden 1 januari - 31 oktober uppgick till 5 759 och är en minskning med 1 585 sedan år 2015. Detta beror på att omsättningen minskat, främst på att allt fler lägenheter reserveras för Fastighetskontorets räkning. Antalet medlemmar på Boplats fortsätter att öka och 50 925 nya bostadssökande registrerade sig från den 1 januari till den 31 oktober 2017. Den 31 oktober hade Boplats 213 898 medlemmar varav cirka 78 000 sökt någon lägenhet under innevarande år. Hälften av de registrerade medlemmarna bor utanför Göteborg.

Bolaget har genomfört en smärre omorganisation. Syftet är att få en tydligare fördelning av ansvar och befogenheter och förbereda Boplats för de förändringar som kan väntas komma i och med Kommunstyrelsens beslut i oktober 2017, där det framgår att Boplats ska bli helägt av Göteborgs Stadshus AB och bli en bostadsförmedling. Ärendet ska upp till beslut i kommunfullmäktige i november.

Under hösten har Boplats Göteborg och Räddningsmissionen tecknat ett samarbetsavtal som syftar till att uppmuntra privatpersoner att hyra ut sin bostad till nyanlända med uppehållstillstånd enligt bosättningslagen, där Räddningsmissionen kan då gå in som mellanhyresvärd.

2.2 Utfall och prognos

2.2.1 Övergripande för koncernen

Resultaträkning i sammandrag

Period	Helår
--------	-------

	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	15 008	14 651	357	15 380	18 136	18 060	17 825	18 872
Kostnader	-13 009	-12 921	-88	-12 900	-15 980	-15 972	-15 740	-16 255
Rörelseresultat	1 999	1 723	276	2 480	2 156	2 089	2 885	2 617
Finansiella intäkter	7	8	-1	7	3	3	3	11
Finansiella kostnader	-631	-636	5	-799	-742	-738	-775	-975
Resultat efter fin. poster	1 375	1 094	281	1 688	1 417	1 354	1 313	1 653

Utfall till och med perioden

Göteborgs Stadshus AB koncernen

Koncernens omsättning per oktober uppgår till 15 008 mnkr (15 380) vilket är 357 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 1 375 mnkr (1 688) vilket är 281 mnkr över budget. Orsaken är främst högre resultat än budget inom Bostäder 51 mnkr, Lokaler 141 mnkr, Renova 42 mnkr och Kollektivtrafiken 36 mnkr. Energi och Turism, Kultur & Evenemang visar ett lägre resultat jämfört med budget om -29 mnkr respektive -9 mnkr. För Bostäder är det främst förskjutningar i tid avseende underhållskostnader, för Lokaler reavinster vid extern avyttring av aktiebolag (mark på Kviberg) samt vid försäljningar till fastighetskontoret inom Higab AB, för Renova ökade intäkter för hantering av jord och förorenade massor och Kollektivtrafiken ökade intäkter inom Buss respektive trafikantservice och lägre elkostnader inom spårvagnsverksamheten. Inom Energi är det högre råvarupriser avseende fjärrvärmeaffären och elhandeln för Turism, Kultur & Evenemang är det underskottet i EM i ridsport inom Got Event.

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB

Moderbolagets nettoomsättning uppgår till 21 mnkr (21) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -306 mnkr (101) vilket är 3 mnkr över budget. Rörelsekostnaderna och personalkostnaderna avviker något negativt medan räntekostnaderna avviker något positivt.

Prognos

Göteborgs Stadshus AB koncernen

Koncernens omsättning för helåret prognostiseras till 18 136 mnkr (18 872) vilket är 311 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster beräknas till 1 417 mnkr (1 653) vilket är 104 mnkr över budget. Orsaken är främst bättre prognostiserat resultat än budget inom Lokaler 97 mnkr, Kollektivtrafik 21, Göteborgs Stads Leasing 26 mnkr och Renova 17 mnkr. Turism, Kultur & Evenemang visar ett något lägre prognostiserat resultat jämfört med budget om -30 mnkr. Även Energi visar en lägre prognos än budget om -20 mnkr. För Lokaler är det främst reavinster vid avyttring av aktiebolag (mark på Kviberg) inom Higab AB, Kollektivtrafiken ökade intäkter inom Buss respektive trafikantservice och lägre elkostnader inom spårvagnsverksamheten och för Renova är det högre energiintäkter samt ökade intäkter för hantering av jord och förorenade massor. För Göteborgs Stads Leasing är det främst bedömd kostnad för historiska pensionsåtaganden som utvecklats positivt under året. Inom Turism, Kultur &

Evenemang är det underskottet i EM i ridsport inom Got Event och för Energi är det fjärrvärmeaffären som visar ett lägre resultat än budget.

Göteborgs Stadshus AB gör efter egen analys ingen annan bedömning av inrapporterad prognos.

Därmed bedöms förutsättningarna goda, för att inom ramen för koncernens totala ekonomi, klara de finansiella åtaganden som finns i förhållande till dotterbolagen samt till ägaren. Göteborgs Stadshus AB ska enligt ägardirektivet svara för den finansiella samordningen inom koncernen. I detta ligger att verkställa kommunfullmäktiges beslut avseende koncernbidrag till vissa bolag samt lämna förslag om finansiering och skattesamordning. Koncernens samlade resultatprognos för 2017 indikerar ett behov av uttag från Göteborg Energi AB om 286 mnkr och Göteborgs Hamn AB om 103 mnkr vilket blir ca. 50 % (28% utöver skatteuttaget om 22%) av det prognostiserade helårsresultatet efter finansiella poster. För Higab AB beräknas behovet av uttag bli 88 mnkr vilket är ca. 35% (13% utöver skatteuttaget om 22%) av resultatet efter finansiella poster. I Higabs resultat ingår reavinst vid försäljningar samt även kostnader avseende ett riktat uppdrag till Göteborgs Lokaler i Stadens budget 2017. För Liseberg AB beräknas ett uttag på 22%, således sker inget uttag utöver skatteeffekten. Behovet av uttag från bolagen baseras utöver resultatprognosen på möjligheten till skattesamordning. Preliminärt skattemässigt resultat för koncernbolaget uppgår till 770 mnkr vilket medför en skattekostnad på 130 mnkr. Vid bedömning av uttagsnivå har beaktats respektive bolags soliditetsnivå samt till bolagen riktade uppdrag. Den budgeterade utdelningen till kommunen för 2017 är planerad att tas från moderbolaget Göteborgs Stadshus ABs fria egna kapital med upplåning från Kommuninvest.

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB

Moderbolagets omsättning beräknas till 26 mnkr (26) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster beräknas uppgå till -374 mnkr (199) vilket är -3 jämfört med budget. Avvikelsen mot budget avser främst förberedelsearbete för anslutning av bolagen till de kommungemensamma tjänsterna inom ekonomi och e-handel.

2.2.2 Per kluster/bolag

Resultat efter finansiella poster

	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Energi	380	409	-29	470	595	595	616	607
Bostäder	572	521	51	538	570	570	582	447
Lokaler	256	115	141	484	208	172	111	517
Kollektivtrafik	40	3	37	24	29	24	8	22
Näringsliv	-39	-41	2	-30	-46	-49	-49	-48
Turism, kultur, evenemang	-132	-123	-9	-59	-239	-247	-209	-188
Hamn	205	181	24	206	206	202	201	217
Interna bolag	33	9	24	27	34	33	11	29
Regionala bolag	85	42	43	50	100	93	78	70
Boplatz AB	3	8	-5	3	0	0	0	1

2.2.2.1 Energi

Utfall för perioden

Göteborg Energi koncernens omsättningen uppgår till 4 559 mnkr (4 803) vilket är -15 mnkr jämfört med budget. Förädlingsvärdet, TB1, uppgår till 2 284 mnkr (2 459) vilket är -100 mnkr lägre än budget.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 380 mnkr (470) vilket är -29 mnkr under budget.

Resultatförförsämringen är hänförligt till fjärrvärmeaffären men även bredband visar sämre resultat än budget. Elhandel ger något bättre bidrag än budget.

Personalkostnaderna i den operativa verksamheten är under, eller i linje med budget inom samtliga verksamhetsgrenar. Den största bidragande orsaken är en snabbare övergång till ny organisation inom distributionsverksamheten än planerat.

Prognos för helåret

Göteborg Energi koncernens omsättningen beräknas till 5 867 mnkr (6 191) vilket är 99 mnkr över budget 5 768 mnkr. Förädlingsvärdet, TB1, prognostiseras till 2 868 mnkr (3 071) vilket är -118 mnkr lägre än budget.

Resultat efter finansiella poster beräknas till 595 mnkr (607) vilket är -20 mnkr lägre än budget.

I jämförelsen med budget minskar täckningsbidraget till största delen kopplat till fjärrvärmeaffären och i viss mån vindkraft. Lägre personalkostnader och övriga externa kostnader kompenserar till viss del.

Kostnader kopplat till brand i silo Rya HVC påverkar resultatet med -10 mnkr.

Försäljningen av Skövde Biogas AB ger en realisationsförlust om -9 mnkr. I prognosen finns även en reavinst kopplat till avyttring av industrinät från Sörred Energi AB, samt en förväntad nedskrivning av tillgångar för vindkraftsproduktion.

2.2.2.2 Bostäder

Utfall för perioden

Framtidenkoncernens omsättning uppgår till 4 931 mnkr (4 711) vilket är 16 mnkr över än budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 572 mnkr (538) vilket är 51 mnkr över budget.

Underhållskostnaderna är 73 mnkr lägre än budget och beror på förskjutning i tid. Avvikelserna finns inom Familjebostäder 28 mnkr, Bostadsbolaget 23 mnkr, Poseidon 14 mnkr och Gårdsten 4 mnkr. Jämförelsestörande poster är -11 mnkr sämre än budget vilket beror på avsättning för putsfasader i Egnahemsbolaget -18 mnkr och positiv avvikelse avseende realisationsvinster.

Prognos för helåret

Framtidenkoncernens omsättning prognostiseras till 5 833 mnkr (5 765) vilket är 19 mnkr över budget. Koncernen beräknar ett resultat efter finansiella poster om 570 mnkr (447) vilket är -12 mnkr jämfört med budget.

Driftskostnaderna beräknas bli 33 mnkr högre än budget, hänförligt till ökade skadekostnader och fastighetsskötsel. Underhållskostnaderna beräknas bli 18 mnkr lägre än budget. Jämförelsestörande poster aviker netto med ett mindre belopp jämfört med budget och består av Egnahemsbolagets avsättning för putsfasader samt reavinst i Egnahemsbolaget och Poseidon.

2.2.2.3 Lokaler

Utfall för perioden

Higabkoncernens omsättning uppgår till 1 525 mnkr (2 048) vilket är 113 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 256 mnkr (484) vilket är 141 mnkr över budget.

Avvikelserna beror främst på försäljning och reavinst, 48 mnkr vid avyttringar av aktiebolag (mark på Kviberg) till Veidekke Bostads AB. I övrigt har Higab sålt fem fastigheter, med en reavinst om 26 mnkr, till fastighetskontoret, Parkeringsbolaget har rivit två anläggningar och Älvstranden har sålt en byggrätt (Smedjan) samt slutreglerat försäljningarna på Lindholmshamnen. Kostnaderna för material och tjänster är 46 mnkr lägre än budget. Underhållet har inte utförts i den takt som budgeterats.

Personalkostnaderna är 15 mnkr lägre än budget och är främst en konsekvens av den stora efterfrågan på projektledare inom bygg och stadsutveckling vilket innebär att rekryteringar skjuts framåt i tiden.

Utfall resultat efter finansiella poster inom klustret: Higab AB 171 mnkr (106), Fastighets AB Rantorget 8 mnkr (9), Älvstranden Utveckling AB -78 mnkr (92), Förvaltnings AB GöteborgsLokaler 12 mnkr (25), Göteborgs Stads Parkerings AB 100 mnkr (258). Utöver ovanstående ingår rearesultat i Myntholmen AB för försäljning av mark i Kviberg om 48 mnkr (0).

Prognos för helåret

Higabkoncernens omsättning prognostiseras till 1 777 mnkr (2 258) vilket är 70 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 208 mnkr (517) vilket är 97 mnkr över budget.

Det är främst genomförda försäljningar med reavinster som utgör största ökningen samt även lägre underhållskostnader och personalkostnader. GöteborgsLokaler har sedan budgeten för uppdraget att upprusta torgen lades utarbetat en tidplan där 21 mnkr kommer att belasta 2017 och resterande 29 mnkr belastar 2018.

Prognos för resultat efter finansiella poster inom klustret: Higab AB 149 mnkr (115), Fastighets AB Rantorget 10 mnkr (10), Älvstranden Utveckling AB -97 mnkr (110), Förvaltnings AB GöteborgsLokaler -5 mnkr (18), Göteborgs Stads Parkerings AB 110 mnkr (274). Utöver ovanstående ingår koncernjusteringar -7 mnkr (-11) samt Myntholmen AB 48 mnkr (0 mnkr).

2.2.2.4 Kollektivtrafik

Utfall för perioden

Göteborgs Spårvägar koncernens omsättning uppgår till 1 115 mnkr (1 105) vilket är 23 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 39 mnkr (24) och är 36 mnkr över budget. Samtliga verksamheter visar bättre utfall än budget. Buss och Trafikantservice visar väsentligt bättre utfall, främs beroende på ökade intäkter. Affärsområde Spårvagns resultatförbättring beror på lägre kostnader till följd av gynsamma elkostnader och lägre bemanning än budgeterat. Finansnettot ligger ni nivå med budget.

Prognos för helåret

Göteborgs Spårvägar koncernens omsättning beräknas till 1 351 mnkr (1 336) vilket är 31 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 29 mnkr (22) vilket är 21 mnkr över budget.

Spårvagnsverksamhetens prognos är 8,2 mnkr bättre än budget och avser lägre personalkostnader för förare och depåer samt lägre material- och elkostnader. Bussverksamheten förbättrar prognosen för resultatet med 9,0 mnkr och Trafikantservice ökar prognosen med 3,9 mnkr jämfört med budget. För bussverksamheten är orsaken full bonus för kundnöjdheten och ökat resande kopplat till incitament. För Trafikantservice är det faktorer som intäktsökningar för hållplats, resurspoolen och NET. Bantekniks prognos ligger i nivå med budget.

2.2.2.5 *Näringsliv*

Utfall för perioden

BRG koncernens omsättning uppgår till 57 mnkr (58) vilket är -11 mnkr jämfört med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -39 mnkr (-30) och är 3 mnkr över budget.

Avvikelsen beror på lägre personalkostnader pga vakanser och sjukfrånvaro. Även kostnader för konsulter och marknadsföring är något lägre än budget.

Prognos för helåret

BRG koncernens omsättning prognostiseras till 88 mnkr (79) vilket -2 jämfört med budget. Resultat efter finansiella poster beräknas uppgå till -46 mnkr (-48) och är 2 över budget.

Orsaken till avvikelsen är detsamma som för perioden.

2.2.2.6 *Turism, kultur, evenemang*

Utfall för perioden

Göteborg & Co koncernen visar för perioden en omsättning på 1 490 mnkr (1 438) vilket är -1 mnkr jämfört med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till -132 mnkr (-59) vilket är -9 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen består av Lisebergs och Got Events negativa avvikelse (-6 mnkr respektive -18 mnkr) mot budget samt Stadsteaterns och Göteborg & Co positiva avvikelse (11 mnkr respektive 2 mnkr). Skillnaden mellan bolagens avvikelser och koncernens avvikelser avser nedskrivning av aktier i dotterbolag (Got Event) ca. 22 mnkr som koncernmässigt elimineras.

Lisebergs resultat rensat för engångseffekter vid försäljning av attraktioner är att intäkterna är i linje med budget med ett lägre utfall för parken och ett bättre utfall för boende.

För Got Event är det ett negativt resultat i EM i ridsport som orsakar avvikelsen mot budget. Tillkommande konserter på Ullevi och Scandinavium väger till viss del upp resultatet.

Stadsteatern visar en positiv avvikelse mot budget vilket beror på högre intäkter för biljettförsäljningen och för restaurangen. Personalkostnader och pensionsavsättningar avviker också positivt mot budget.

Prognos för helåret

Göteborg & Co koncernens omsättning beräknas till 1 731 mnkr (1 688) vilket är 95 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till -239 mnkr (-188) vilket är -30 mnkr jämfört med den justerade budgeten (-38 mnkr jämfört med ursprunglig budget. I justerad budget ingår poster, främst inom Liseberg och Got Event som tillkommit i och med evenemangsbokningarna).

Liseberg driver under hösten ett kostnadsbesparingsprogram i syfte att minska

sommarens kostnadseffekter. Den största risken för ekonomisk avvikelse den resterande delen av året är uteblivna gäster under Jul på Liseberg. Gästvolymen under Halloween var hög vilket gör att det finns risk för att det finns endel gäster som besökte parken då uteblir under julsäsongen.

Got Events årsprognos resultat efter finansiella poster uppgår till -33 mnkr vilket är en avvikelse mot budget med -16 mnkr. För EM i ridsport bedöms resultatet för 2017 till -48 mnkr. Bolagets basverksamhet beräknas ge ett överskott.

Stadsteaterns förbättrade helårsprognos beror i stort sett på avvikelser som beskrivits i utfall för perioden.

Prognos resultat efter finansiella poster: Liseberg AB 85 mnkr (100), Got Event AB -221 mnkr (-191), Göteborgs Stadsteater AB -104 mnkr (-98) och Göteborg & Co AB 0 mnkr (1).

2.2.2.7 *Hamn*

Utfall för perioden

Hamnens omsättning uppgår till 626 mnkr (626) vilket är 23 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 205 mnkr (206) vilket är 24 mnkr över budget.

Den högre intäkten förklaras av högre volymer inom Energi, Bil och RoRo, vilka kompenserar volymbortfallet inom Container. Kostnaderna följer väl budget.

Prognos för helåret

Hamnens omsättning beräknas till 731 mnkr (762) vilket är 10 mnkr över budget.

Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 206 mnkr (217) vilket är 5 mnkr över budget.

Det är främst de högre Energi- och RoRovolymerna som förklarar ökningen. Energi förväntas utvecklas i paritet med budget under resterande del av året, medan Containervolymer tappas ytterligare.

På kostnadssidan görs en justering genom ökade infrastrukturkostnader. Räntekostnaderna för pensionsskuld förväntas bli lägre än budget.

2.2.2.8 *Interna bolag*

Utfall för perioden

Göteborgs Stads Leasing AB: omsättningen uppgår till 615 mnkr (574) vilket är 20 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 34 mnkr (25) och 26 mnkr över budget. Avvikelsen jämfört med budget består främst av jämförelsestörande poster avseende "intäkter" för historiska pensionsåtaganden. Fordonsuthyrningsaffären med Kungälv kommun har avvecklats vilket medfört en del reavinster. Kostnaderna för nytt leasingssystem är lägre än budget pga förseningar i projektet. Avskrivningskostnaderna ökar något hänförliga till den ökade omsättningen i leasingaffären.

Försäkrings AB Göta Lejons omsättning uppgår till 105 mnkr (95) vilket är 1 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 0 mnkr (-3) och är -4 mnkr jämfört med budget. Premieintäkterna är något bättre än budget medan försäkringsersättningarna är sämre. Årets största skada är på ett av Göteborg Energis värmeverk (Rya HVC). Denna belastar Göta Lejons resultat med -10 mnkr.

Prognos för helåret

Göteborgs Stads Leasing AB: omsättning beräknas till 734 mnkr (697) vilket är 20 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till 37 mnkr (27) och

är 27 mnkr över budget. Orsaker är en positiv volymutveckling i leasingaffären samt en god resultatutveckling inom fordonsförsäljningsaffären. De jämförelsestörande posterna kommer dock att stå för en stor del av resultatförbättringen.

Försäkrings AB Göta Lejons omsättning beräknas till 126 mnkr (113) vilket är 2 över budget. Resultat efter finansiella poster prognostiseras till -2 mnkr (0) och är -3 jämfört med budget. På grund av verksamhetens natur är prognosen mycket osäker och helt beroende på skadefallet.

2.2.2.9 Regionala bolag

Utfall för perioden

Renovakoncernens omsättning uppgår till 1 042 mnkr (949) vilket är 56 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 69 mnkr (28) och är 26 mnkr över budget. Samtliga affärsområden presterar bättre resultat än föregående år och budget. Bra energiproduktion, högkonjunktur i regionen, tillkommande obudgeterade affärer och lägre investeringstakt är de större faktorerna till det goda resultatet. Koncernens enskilt största avvikelse avser ökade intäkter, framförallt inom jord- och förenade massor men även för energiintäkter.

Gryaabs omsättning uppgår till 303 mnkr (291) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 11 mnkr (19) vilket är 11 över budget. Större positiva avvikelser beror främst på minskade kostnader för personalkostnader, anläggnings- och underhålls material samt kostnader för avskrivningar. Bland negativa avvikelser ingår lägre intäkter för drift av Göteborg Energis värmepump, högre kostnader för bränsle, energi och vatten samt högre kostnader för slamdisponering.

Göteborgsregionens fritidshamnar ABs (Grefab) omsättning uppgår till 53 mnkr (51) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 5 mnkr (3) vilket är 5 över budget.

Prognos för helåret

Renovakoncernens omsättning prognostiseras till 1 275 mnkr (1 183) vilket är 68 mnkr över budget. Resultat efter finansiella poster beräknas till 95 mnkr (57) och är 17 mnkr över budget. Det är i samtliga affärsområden resultatförbättringen uppstått. Avvikelsen beror främst på högre prognostiserade energiintäkter men även återvinning gällande jord och stenmaterial.

Gryaabs omsättning beräknas till 363 mnkr (349) vilket är lika med budget och resultatet efter finansiella poster beräknas till 5 mnkr (13) vilket är 5 över budget. Avvikelser mot budget är det som anges i ovan i utfall för perioden.

Göteborgsregionens fritidshamnar ABs (Grefab) omsättning beräknas till 58 mnkr (56) vilket är i linje med budget och resultat efter finansiella poster prognostiseras till 0 mnkr (0) vilket är lika med budget. Prognosen för året beräknas som helhet vara samma som budgeterat. Något större underhållsarbete är inte planerat att utföras under resten av året.

2.2.2.10 Boplats Göteborg AB

Utfall för perioden

Boplats omsättning uppgår till 22 mnkr (21) vilket är lika med budget. Resultat efter finansiella poster uppgår till 3,3 mnkr (2,9) och är -5,1 mnkr jämfört med budget. Avvikelserna beror på en felperiodisering av budgeten för övriga externa kostnader.

Prognos för helåret

Boplats omsättning beräknas till 26 mnkr (25) vilket är lika med budget. Resultat efter

finansiella poster prognostiseras till -0,2 mnkr (1,0) och är lika med budget. Avvikelsen beror främst på ökade intäkter.

2.3 Utveckling inom personalområdet

2.3.1 Personalvolym och lönekostnad

Belopp i tkr	Utfall tom okt 2017	Utfall tom okt 2016	Prognos 2017	Bokslut 2016
Lönekostn. exkl arvoden	9 690	6 956	11 990	8 499
Arbetad tid (årsarbetare)	11,1	9,0	13,0	10,9
Lönekostnad per årsarbetare	968	773	922	780

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB. Lönekostnader och årsarbetare avser personal i Göteborg.

2.3.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Inom personalområdet finns för perioden, i förhållande till vad som rapporterades i UR2, inga större eller väsentliga avvikelser att rapportera såsom styrinformation till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

Kontinuerligt väsentliga områden och nyckelfrågor för samtliga bolag är kompetensförsörjning, ledarskap, arbete för tillitsfull organisationskultur, hållbar arbetsmiljö och hälsa samt goda och jämlika/jämställda anställningsvillkor. Mätetal som löpande följs och arbetas med är bl a NMI/HME/MME, personalomsättning, hälsa och sjukfrånvaro, index inom jämställdhetsområdet samt att löneskillnader regelbundet kartläggs, värderas och vid behov åtgärdas.

I UR3 tillfrågas vissa bolag i särskild ordning om vilka effekter som uppstår vid rekryteringssvårigheter. Bolagen beskriver lite olika lösningar, t ex försök med nya arbetssätt som ska möjliggöra att anställa mer juniora personer än vad som egentligen erfordras samt anställningar av interna kandidater och omorganisationer. De bolag som rapporterar att konkurrensen om arbetskraften är kännbar anger framförallt att berörda befattningar återfinns inom det tekniska området; t ex projektledare, ingenjörer och chefer. Även Göteborgs Spårvägar AB redovisar dock att ökade rekryteringssvårigheter börjat märkas avseende framförallt förare, men även inom andra yrkesgrupper.

I oktober fattades beslut om att gå vidare till nästa fas med det bolags- och fackförvaltningsgemensamma utvecklingsprojektet ("Kompetensförsörjning Tillsammans") inom stadsutvecklingsområdet i Göteborgs Stad. I projektet deltar vissa berörda bolag samt de tekniska fackförvaltningarna. Syftet är bl a att kraftsamla för att synliggöra bolag och fackförvaltningar gemensamt såsom attraktiva arbetsgivare och arbetsplatser och utveckla spännande arbetsformer över våra ordinarie organisatoriska gränser samt att arbeta med utveckling av former för arbetsvillkor och förmåner.

Gällande tjänster på exekutiv nivå finns det idag i koncernen ett reativt stort antal bolag (omkring sex stycken) där rekrytering av VD pågår eller ska startas upp. Stadshuset ser positivt på att stadens riktlinjer för rekrytering, utveckling och avveckling för förvaltnings- och bolagschefer ses över och välkomnar, och bidrar gärna till, det utvecklingsarbete som pågår.

Bolaget Göteborgs Stadshus AB inkl filialen i Bryssel

Avseende bolaget Göteborgs Stadshus AB internt har en mindre organisationsförändring beslutats av styrelsen per 2017-10-30 vilket innebär att

rekrytering till två tjänster, med placering i Göteborg, kommer att ske under hösten. Bolaget deltar under hösten i stadens årliga medarbetarenkät och en hälsosatsning kommer genomföras enligt vilken medarbetarna erbjuds hälsoprofilbedömningar med konditionstest. Bolaget har också deltagit i stadens utbildning i nomkritik. Gällande Stadshus filial i Bryssel, Gothenburg European Office, fortgår rekryteringen av ny filialchef enligt plan. Vid filialen har under året vissa förändringar skett, både i förhållande till personalvolym och vad gäller uppdrag, och sammanfattningsvis består filialen nu av fyra heltidsanställda (varav en tidsbegränsat anställd) och en halvtidsanställd medarbetare.

2.4 Investeringar

2.4.1 Övergripande för koncernen

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m okt	Prognos helår	Fg prognos helår	Budget helår
Nyinvesteringar	2 275	3 205	3 274	3 766
Reinvesteringar	1 635	2 142	2 193	2 241
SUMMA INVESTERINGAR	3 910	5 347	5 467	6 007

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar, i mkr	Utfall perioden 2017
Aktieägartillskott	5
Summa investeringar	5

Göteborgs Stadshus har erhållit aktieägartillskott om 5 mnkr för vidare transport till BRG och Lindholmen Science Park samt Johanneberg Science Park. I samband med den skatteoptimeringsprocess som genomförs i samband med årsbokslutet kommer ytterligare aktieägartillskott att lämnas.

2.4.2 Per kluster/bolag

Totala investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall t o m oktober	Prognos helår	Fg prognos helår	Budget helår
Energi	550	775	850	900
Bostäder	1 291	1 977	1 977	2 275
Lokaler	780	977	1 055	1 114
Kollektivtrafik	21	25	30	72
Näringsliv	1	2	4	4
Turism, kultur, evenemang	196	200	195	188
Hamn	273	364	399	417
Interna bolag	555	630	557	602
Regionala bolag	242	397	400	434
Boplats AB	0	0	0	1

2.4.2.1 *Energi*

Göteborgs Energikoncernens investeringar för årets första tio månader uppgår till 550 mnkr, vilket är lägre än budget. Helårsprognosen minskas med 125 mnkr och uppgår till 775 mnkr, minskningen finns främst inom fjärrvärme på grund av förskjutningar i tid. Den största delen av koncernens investeringar finns inom områdena fjärrvärme och elnät.

2.4.2.2 *Bostäder*

Framtidenkoncernens investeringar för perioden uppgår till 1 291 mnkr. Koncernens investeringar beräknas för helåret uppgå till 1 977 mnkr, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos och en minskning med 298 mnkr i förhållande till budget. Det är framförallt investeringar i nyproduktion som minskar till följd av förskjutningar i projekt. Större pågående projekt inom koncernen är Uggleberget, Örgryte Torp, projekt Selma och Torpagatan.

2.4.2.3 *Lokaler*

Higabkoncernens investeringar till och med oktober uppgår till 780 mnkr, vilket är lägre än budget. Koncernen minskar sin helårsprognos med 78 mnkr till 977 mnkr i jämförelse med föregående prognos, främst inom Älvstranden och Higab. Göteborgslokaler och Parkeringsbolaget ökar sina investeringar något. Minskningen inom koncernen avser till största delen förskjutningar inom nyinvesteringar. Koncernens största pågående projekt är Projekt Högvakten och Samlokalisering kretslopp och vatten inom Higab, Selma stad inom Göteborgslokaler samt Kajgarage Skeppsbron inom Parkeringsbolaget. Inom Älvstranden Utveckling pågår ett flertal stadsutvecklingsprojekt inom Vision Älvstaden.

2.4.2.4 *Kollektivtrafik*

Periodens investeringar inom Göteborgs Spårvägar uppgår till 21 mnkr och avser främst arbete med rostrevisioner och livstidsförlängning av de äldre vagnarna M28 och M29. Bolaget har även påbörjat uppgradering av arbetsspår vid Rantorget. Koncernen sänker sin helårsprognos med 5 mnkr till 25 mnkr.

2.4.2.5 *Näringsliv*

BRG rapporterar investeringar på 1 mnkr under perioden. Bolaget sänker helårsprognosen med 2 mnkr till 2 mnkr, vilka avser investeringar i Entreprenörskvarteret Yesbox i Gamlestaden.

2.4.2.6 *Turism, kultur, evenemang*

Göteborg & Co koncernen rapporterar investeringar på 196 mnkr. Lisebergs investeringar består främst av årets nya attraktion Loke samt nedlagda kostnader för nästa års nya attraktion Valkyria. Got Event redovisar investeringar i annans fastighet bl a tillbehör i idrottsanläggningar och läktare. Koncernen ökar sin investeringsprognos något till 200 mnkr.

2.4.2.7 *Hamn*

Göteborgs Hamn redovisar investeringar på 273 mnkr för perioden. Bolaget justerar ner sin prognos med 36 mnkr till 363 mnkr. De största investeringarna avser förberedelse för logistikfastigheter Halvorsäng, Arken Kombiterminal samt mudderdeponi Arendal II.

2.4.2.8 Interna bolag

Totala investeringar för de interna bolagen uppgår för perioden till 555 mnkr. Investeringar i leasingtillgångar hos GSLAB uppgår till 555 mnkr. Försäkrings AB Göta Lejon redovisar inga investeringar under perioden. Prognosen för helåret ökas med 73 mnkr och uppgår till 630 mnkr.

2.4.2.9 Regionala bolag

De regionala bolagens investeringar för perioden uppgår till 242 mnkr. Gryaab investerar i kväverenningsanläggning och ny driftscentral, vilka färdigställs under 2017. Inom Renovakoncernen avser investeringarna främst reinvesteringar i Sävenäsanläggningen samt investering i ny deponicell i Fläskebo. Helårsprognosen lämnas så gott som oförändrad.

2.4.2.10 Boplats Göteborg AB

Boplats redovisar inga investeringar under perioden.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

I samband med Bolagsöversynen fick Stadshus AB i uppdrag av fullmäktige att "återkomma med en modell över hur antalet bostadsförvaltande bolag i koncernen skulle kunna bli ytterligare färre" (KF, 2014-05-06). Då Framtidenkoncernen genomförde betydande förändringar under 2015/16, bland annat genom att samla nyproduktionsprocessen i ett nytt byggherrebolag, har styrelsen i Stadshus AB bedömt det som olämpligt att initiera ännu en översyn av koncernen.

Frågan om koncernstruktur och ägarstyrning inom Framtidenkoncernen var föremål för diskussion under 2017 års ägardialog mellan Stadshus AB och Förvaltnings AB Framtiden. Framtiden fick därefter i uppdrag i handlingsplanen att under oktober återkomma med en värdering av vilken koncernstruktur som bedöms som mest ändamålsenlig för att kunna svara mot ägarens uppdrag. Framtidens styrelse beslutade den 2 oktober att tillsätta en arbetsgrupp med representanter från politiska partier som finns representerade i Framtidens styrelse för att arbeta med denna fråga. Stadshus kommer att följa arbetet.

2.6 Nyckeltalsredovisning

	Utfall perioden 2017	Budget/målv ärde för perioden	Budget/målv ärde för helår 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
De vi är till för						
Verksamhet						
Medarbetare						
Ekonomi						
Rörelseresultat	1 999	1 723	2 089	2 617	1 381	1 749
Resultat efter fin poster	1 375	1 094	1 354	1 653	382	617
Kassalikviditet						
Soliditet				29,3 %	28,2 %	27,5 %

	Utfall perioden 2017	Budget/målv ärde för perioden	Budget/målv ärde för helår 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Eget kapital				18 808	17 467	17 330

Göteborgs Stadshus AB koncernen (mnkr)

2.7 Nyckeltalsredovisning

	Utfall perioden 2017	Budget/målv ärde för perioden	Budget/målv ärde för helår 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Rörelseresultat	-3	-4	-8	5	3	0
Resultat efter fin poster	-306	-309	-374	-137	-169	-670
Kassalikviditet						
Soliditet				75,6 %	77,8 %	80,7 %
Eget kapital				12 737	12 333	12 368

Moderbolaget Göteborgs Stadshus AB (mnkr)

Resultat Göteborgs Stadshus koncernen, tkr (efter finansiella poster och före bokslutsdisp)								
Ackumulerat						Helår		
Utfall ack 2017-10-31	Per budget 2017-10-31	Utfall ack 2016-10-31		Prognos oktober 2017	Prognos augusti 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utfall 2015
Göteborgs Stadshuskoncernen								
379 810	408 545	469 717	Göteborg Energi AB	595 174	595 107	616 056	606 937	-649 748
204 702	180 939	206 330	Göteborgs Hamn AB	205 762	202 092	200 947	217 049	205 489
255 592	114 605	484 098	HIGAB	207 516	171 681	111 334	516 876	580 912
571 922	521 432	537 503	Förvaltnings AB Framtiden	569 774	569 774	582 049	446 851	406 559
39 399	2 870	24 110	Göteborgs Spårvägar AB	29 253	23 860	8 140	22 465	25 327
-131 569	-122 748	-59 247	Göteborg & Co AB	-239 471	-246 722	-209 296	-187 647	-145 705
-39 472	-41 061	-29 508	Business Region Göteborg AB	-45 741	-48 541	-48 541	-48 247	-45 058
-305 519	-309 391	100 998	Göteborgs Stadshus AB	-374 244	-374 244	-371 268	199 444	149 241
- 453	1 025	-2 701	Försäkrings AB Göta Lejon	-2 033	-3 509	1 230	385	-7 634
33 823	8 333	25 331	Göteborgs Stads Leasing AB	36 500	36 500	10 000	27 054	21 127
-214	0	4 110	Göteborgs Stads Upphandling AB	0	0	0	2 374	8 885
0	0	- 204	AB Gothenburg European Office	0	0	0	-437	-547
33 156	9 358	26 536	Interna bolag	34 467	32 991	11 230	29 376	21 831
11 235	-42	19 150	Gryaab AB	5 007	4 772	0	13 275	222
68 629	42 486	27 635	Renova AB	94 693	88 655	77 883	57 354	21 393
5 221	0	2 810	Grefab AB	0	0	0	-322	-2 874
85 085	42 444	49 595	Regionala bolag	99 700	93 427	77 883	70 307	18 741
3 286	8 424	2 936	Boplats Göteborg AB	- 217	- 261	- 187	1 007	1 037
278 916	278 916	-125 045	Koncernjusteringar	334 699	334 699	334 699	-220 743	-185 662
1 375 308	1 094 333	1 688 023	Summa Göteborgs Stadshuskoncernen*)	1 416 672	1 353 863	1 313 046	1 653 675	382 964

*) Beslutade koncernbidrag för år 2017: Göteborgs Stadsteater AB 106 600 tkr, Got Event AB 187 400 tkr, Business Region Göteborg AB 40 700 tkr.